

Gorchmynion gweinyddu

Canllawiau

Darllenwch y nodiadau hyn yn ofalus. Fe fyddan nhw'n help i chi benderfynu ydych chi'n gymwys i gael gorchmyn gweinyddu. Hefyd, fe ddylen nhw eich helpu i lenwi'r ffurflen gais (ffurflen N92.).

Beth yw Gorchmyn Gweinyddu?

Os ydych chi mewn trafferth ariannol ac na allwch chi dalu i'ch credydwr (y bobl mae arnoch chi arian iddyn nhw) mae'n bosibl y gallai gorchmyn gweinyddu fod o help.

- Mae gorchmyn gweinyddu'n golygu eich bod yn cael talu swm y gallwch chi ei fforddio i'r llys bob mis i gwrdd â'ch holl ddyledion.
- Dan rai amgylchiadau, fe all y llys wneud gorchmyn i chi dalu llai na'r cyfanswm sy'n ddyledus gennych ("gorchmyn cyfansawdd"). Fe all hyn fod yn briodol os yw hi'n glir na fyddwch chi'n gallu talu eich dyledion yn llawn o fewn cyfnod rhesymol (tair blynedd dyweder). Cewch ofyn i'r llys ystyried hyn drwy ddefnyddio'r blwch yn rhan C ar y ffurflen gais – ond mater i'r llys fydd gwneud y penderfyniad terfynol ar hyn.
- Bydd y llys yn rhannu eich taliad misol ymhlith eich credydwr (unrhyw gyfran gyda golwg ar faint pob dyled).
- Bydd y llys yn rheoli eich dyledion ac yn ymdrin â'ch credydwr yn uniongyrchol.
- Tra bo'r gorchmyn mewn grym ni fydd unrhyw rai o'r credydwr wedi'u henwi yn eich cais neu yn atodlen y gorchmyn yn cael ceisio gorfodi'r ddyled na cheisio'ch gwneud yn fethdalwr (mewn ansolfedd) heb ofyn i'r llys gyntaf.
- Ni fydd rhaid i chi dalu ffi pan fyddwch chi'n gwneud y cais Ond, os gwneir gorchmyn, bydd y llys yn tynnu swm ar gyfer ei gostau o bob taliad wnewch chi. Ar hyn o bryd, 10 ceiniog ym mhob £1 a delir yw'r swm hwnnw. Er enghraifft, os byddwch chi'n talu £20 y mis, telir £2 i'r llys. Mewn geiriau eraill, os mai £2,000 fydd cyfanswm eich taliadau, byddwch yn talu swm ychwanegol o £200 i'r llys yn ystod oes y gorchmyn.

Ydw i'n gymwys i gael gorchmyn gweinyddu?

Er mwyn bod yn gymwys i gael gorchmyn gweinyddu

- Rhaid bod gennych o leiaf ddwy ddyled heb eu talu. Rhaid i o leiaf un o'r dyledion hynny fod yn ddyfarniad yn yr Uchel Lys neu'r llys sirol.
- Rhaid i gyfanswm eich dyledion a restrir ar y rhestr credydwr beidio â bod dros £5,000.

Os ydych chi'n bodloni'r gofynion hyn, fe allech chi fod yn gymwys ar gyfer gorchmyn gweinyddu. Os nad ydych chi'n gymwys, neu, os ydych chi'n meddwl y gallech fod yn gymwys ond bod angen rhagor o gyngor arnoch, dylech gysylltu â'ch canolfan cyngor ar bopeth, eich canolfan cyngor ariannol neu'ch canolfan cyngor cyfreithiol.

Beth fydd yn digwydd i'm cais?

- Bydd y llys yn edrych ar eich incwm a'ch gwariant ac yn ystyried eich cais cyn pennu cyfradd talu. Fel arfer, gwneir hyn heb fod angen gwrandawriad a bydd gennych chi a'ch credydwr 16 diwrnod i ysgrifennu at y llys gydag unrhyw wrthwynebiadau.
- Os nad oes unrhyw wrthwynebiadau, gwneir gorchmyn dan y telerau a gynigir gan y llys. Dywedir wrthyh pa bryd a sut i dalu i'r llys.
- Os byddwch chi neu unrhyw un o'ch credydwr yn gwrthwynebu, neu bod y llys yn ei chael hi'n anodd pennu cyfradd talu, dywedir wrthyh chi am ddod i'r llys i wrandawriad gerbron y barnwr rhanbarth.
- Gall credydwr wrthwynebu i'r ddyled gael ei chynnwys yn y gorchmyn gweinyddu. Os bydd y llys yn cytuno, ni chaiff y credydwr gymryd camau yn eich erbyn ar wahân i adfer y ddyled heb ofyn i'r llys gyntaf.
- os ydych chi'n gyflogedig, caiff y llys orchymyn i'ch cyflogwr anfon arian a dynnir yn syth o'ch enillion i'r llys. Gelwir hyn yn orchymyn atafaelu enillion. Os ydych chi'n gwrthwynebu hyn, **rhaid** i chi dicio'r blwch yn rhan C. Rhaid i chi roi rhesymau da dros wrthwynebu. Gall y llys wneud gorchmyn atafaelu enillion gohiriedig. Mae hyn yn golygu cyn belled â'ch bod yn talu'r gorchmyn gweinyddu'n rheolaidd, ni ofynnir i'ch cyflogwr dynnu arian o'ch enillion. Ond os na fyddwch chi'n talu'ch taliadau'n rheolaidd, fe all y llys anfon y gorchmyn at eich cyflogwr heb ddweud wrthyh chi.
- Os gwneir gorchmyn gweinyddu, fe'i cofrestrir yng Nghofrestr Dyfarniadau'r Llys Sirol. Bydd hyn yn ei gwneud hi'n anodd i chi gael credyd. Pan fyddwch wedi talu'r gorchmyn yn llawn, cewch ofyn i'r llys nodi 'cyflawnwyd' ar y gofrestr a gofyn am dystysgrif i brofi'ch taliad. Rhaid i chi dalu ffi am hyn.
- Mae'n bosibl y cofrestrir dyfarniadau'r llys sirol a gynhwysir yn y rhestr credydwr ar wahân. Bydd staff y llys yn gallu dweud wrthyh sut i nodi bod y dyledion hyn ar y Gofrestr hon wedi'u cyflawni.

Beth os na alla'i dalu'r taliadau?

- Os na allwch chi dalu'r taliadau **rhaid i chi gysylltu â'r llys ar unwaith**. Efallai y gall y llys eich helpu. Mae'n bwysig nad ydych chi'n llithro'n ddyfnach i ddyled. Dim ond ar ôl gwneud y gorchmyn y gellir ychwanegu dyledion pellach os yw'r llys yn cytuno.
- Os na fyddwch chi'n talu ar ôl i'r llys wneud y gorchmyn, fe all anfon y beili i gymryd eich eiddo a'u gwerthu, neu wneud gorchmyn atafaelu enillion i'ch gorfodi i dalu. Neu, fel arall, fe all ddileu (canslo) y gorchmyn a bydd eich credydwr yn gallu cymryd camau ar wahân yn eich erbyn i adfer y dyledion.

Sut mae llenwi'r ffurflen gais?

Darllenwch y nodiadau sydd ynghlwm yn ofalus cyn llenwi'r ffurflen gais am orchymyn gweinyddu (ffurflen N92).

- Llenwch y ffurflen gais a manylion eich incwm (adran 6) a gwariant (adran 7) cyn llawned ag y bo modd. Edrychwch ar yr enghreifftiau a'r nodiadau isod i'ch helpu chi i llenwi'r ffurflen. Bydd y llys yn defnyddio'r wybodaeth hon i bennu'r swm y disgwylir i chi ei dalu.
- Bydd yn help i'r llys petaech chi'n rhoi pob swm ar gyfer incwm a gwariant naill ai fel ffigyrau misol neu wythnosol – ceisiwch beidio â chymysgu'r ddau.

Llenwi Adran 6 - incwm

- Rhowch holl fanylion eich incwm (adran 6) gan roi cymaint o wybodaeth ag y bo modd.
- Os ydych chi'n derbyn incwm o ail swydd neu os ydych chi'n ennill arian yn rheolaidd am weithio goramser, fe ddylech ddangos hyn yn y blwch 'incwm arall'.
- Os ydych chi'n derbyn Cymhorthdal Incwm, dylech roi'r ffigwr rydych chi mewn gwirionedd yn ei dderbyn ar ôl gwneud unrhyw ddiwydiadau.
- Os ydych chi'n derbyn unrhyw fudd-daliadau eraill (ee budd-dal anabledd) dylech nodi hynny a dangos faint rydych chi'n ei dderbyn yn y blwch 'budd-daliadau eraill'.
- Os yw eich partner yn cyfrannu at unrhyw rai o'r costau ym mlwch 7 neu os yw'n talu'r costau hynny, rhaid i chi gynnwys y swm mae'n ei dalu ym mlwch 6.
- Os oes gennych ôl-ddyledion yswiriant gwladol neu dreth incwm, ni ddylech dynnu'r rhain o'ch cyflog yn eich poded. Yn hytrach, dylech eu rhestr yn adran 7.

Enghraifft 1

Datganiad o fodd – incwm a gwariant

- Pwysig: Bydd yn help i'r llys petaech chi'n rhoi pob swm ar gyfer incwm a gwariant naill ai fel ffigyrau misol neu wythnosol. Ceisiwch beidio â chymysgu'r ddau.*

£1146 y mis

6. Incwm

Gweler tudalen 2 y canllawiau
cyn llenwi'r adran hon

	nodwch wythnosol/misol	
Fy nghyflog arferol yn fy mhoced	£905	y mis
Mae fy mhartner yn cyfrannu at y costau a restrir yn adran 7	£100	y mis
Mae pobl eraill sy'n byw yn fy nghartref yn rhoi i mi	£ -	
Fy mhensiwn(mhensiynau)	£ -	
Incwm arall (rhowch fanylion)		
goramser	£100	y mis
Is-gyfanswm	£1105	y mis

	nodwch wythnosol/misol	
Isgyfanswm – dygwyd ymlaen	£1105	y mis
Cymhorthdal incwm (gweler y canllawiau)	£ -	
Budd-dal(iadau) plant	£41	
Budd-daliadau eraill y wladwriaeth (manylwch)		
dim	£	
	£	
Cyfanswm	£1146	y mis

- Dylech restru'r holl arian y byddwch chi'n ei dalu allan bob mis ar gyfer costau rheolaidd ac ôl-ddyledion (adran 7). Rhestrwch yr holl daliadau rheolaidd y byddwch yn eu gwneud yng ngholofn (a).

- Os ydych chi'n talu'r ôl-ddyledion fesul tipyn, er enghraifft ar gyfradd y cytunir arni gyda'r credydwr neu dan orchymyn llys, dylech ddweud faint fyddwch chi'n ei dalu bob wythnos neu bob mis yng ngholofn (c). **Peidiwch â chynnwys y swm hwn yng ngholofn (a).**

- Treth cyngor yw'r enw newydd ar y tâl cymunedol. Dylech nodi'r swm y byddwch chi'n ei dalu'n rheolaidd ar gyfer y dreth cyngor yng nghlofn a, ac unrhyw ôl-ddyledion neu ôl-ddyledion y tâl cymunedol dan glofn b ac c.

- Os byddwch chi'n gwneud taliadau rheolaidd am eitemau sydd heb eu rhestru, nodwch beth yw'r taliadau hynny yn y blychau 'eraill'. Dyma rai enghreifftiau: ad-dalu benthyciad, rhandaliadau hur bwrkas neu daliadau rheolaidd ar gerdyn credyd.

7. Costau ac ôl-ddyledion rheolaidd

(a) Taliadau rheolaidd

(b) Cyfanswm ôl-ddyledion

(c) Taliadau ôl-ddyledion rheolaidd

[illegible]

Llenwi Rhan B – rhestr o'r credydwy'r

- Rhaid i chi restru eich dyledion i gyd yn y rhestr credydwy'r (efallai y bydd rhaid i chi roi prawf o bob dyled) a dweud am beth y mae pob dyled (gweler yr enghreifftiau isod).

- Rhaid i o leiaf un ddyled fod yn ddyled Uchel Lys neu'n ddyled dyfarniad y llys sirol. Cofiwch roi enw'r llys a rhifau'r achosion ar gyfer unrhyw ddyledion llys sirol neu Uchel Lys (gweler enghraifft isod). Rhaid i chi hefyd ddarparu copi o'r dyfarniad neu'r gorchymyn, y wŷs neu'r gwrit.

Enghraifft 3

Rhan B: rhestr o gredydwy'r (gweler tudalen 4 y canllawiau)

Enw'r Ceisydd
JOHN SLOPE

Rhif y Cais At ddefnydd y llys yn unig

Enw'r credydwr, os ydych chi'n ei wybod, a'r cyfeiriad ar gyfer anfon y taliad. Rhowch y cyfeirnod/rhif y cyfrif. Os mai dyled dyfarniad yw hwn, nodwch enw'r llys a rhif yr achos hefyd (gweler enghraifft 3 yn y canllawiau).	Os yw rhywun arall yn gyd-gyfrifol am ran o'r ddyled hon, rhowch y manylion (ee gwarantai, cyfrif ar y cyd ayyb)	Swm sy'n ddyledus	
		£	c
1. Furniture for You Ltd (ar gyfer sofffa a 2 gadair) cyf: 736527161 PH Pliwood House Barchester, Barsetshire Rhif achos. 9210144 Llys Sirol Barchester	Mrs O Slope (cyfrif ar y cyd)	362	97
2. Banc Grantley PLC (gorddrafft) a/c: 217/1894/202 30 Stryd Fawr Barchester Barsetshire		200	00
3. Cerdyn visa Midlays a/c 3991/4320/6191 7723 29 Old View Barchester Barsetshire		500	00
4. B Bonds Sportwear (siec wedi bownsio) 2 Stryd Fawr, Barchester Barsetshire yn daladwy i E.M Wentworth (twrnai) cyf: EMW/DTM 15 Stryd Fawr, Barchester, Barsetshire		27	34

Ddylwn i gynnig talu?

- Efallai yr hoffech chi awgrymu cyfradd ar gyfer talu'ch dyledion (gweler rhan C y ffurflen gais). Does dim rhaid i chi wneud cynnig talu, ond os byddwch chi'n gwneud hynny, dylai fod yn gynnig y gallwch chi fforddio'i dalu (pa mor fach bynnag).
- Os ydych chi'n gweithio, efallai y bydd y llys yn gofyn i'ch cyflogwr dynnu arian yn syth o'ch cyflog i'r llys. Gelwir hyn yn orchymyn atafaelu enillion. Os ydych chi'n gwrthwynebu hyn, rhaid i chi dicio'r blwch yn rhan C a dweud pam rydych chi'n gwrthwynebu. Os na fyddwch chi'n rhoi rhesymau da, bydd y llys yn ystyried gwneud gorchymyn.

Beth ddylwn i ei wneud ar ôl gorffen llenwi'r ffurflen gais?

- Ar ôl llenwi'r ffurflen gais ond cyn ei llofnodi, ewch â hi i'ch llys sirol lleol. Gofynnir i chi lofnodi'r ffurflen yng ngwydd un o swyddogion y llys a bydd rhaid i chi dyngu llw bod y wybodaeth yn eich cais yn wir. Os gallwch chi, dewch ag unrhyw filiau, datganiadau ac anfonebau gyda chi i gefnogi manylion eich incwm a'ch gwariant.
- Os oes angen help arnoch i lenwi'r ffurflen gais (N92) dylech ofyn yn eich swyddfa llys sirol leol, eich canolfan cyngor ar bopeth, eich canolfan cyngor ariannol neu'ch canolfan cyngor cyfreithiol.
- Gwnewch lungopi o'r ffurflen gais wedi'i llenwi oherwydd fe all fod angen i chi gyfeirio ati.